

Aan:

de leden van de Vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Via e-mail: cie.ocw@tweedekamer.nl

Datum: 10 juni 2025

Geachte leden van de Vaste commissie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Gelezen hebbend de Kamerbrief de dato 2 juni 2025 van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap maken wij ons als Stichting Mobiele Collectie Nederland (MCN) ernstig zorgen.

De stichting MCN is sinds het jaar 2000 – toen MCN op instigatie van het Ministerie van OC&W is opgericht - dé landelijke samenwerkingsorganisatie op het gebied van mobiel erfgoed en mobiliteitsgeschiedenis. In de stichting zijn het historisch wegverkeer, de historische scheepvaart, het historisch railvervoer en de historische luchtvaart vertegenwoordigd via hun koepelorganisaties, te weten de Federatie Historische Automobiel- en Motorfietsclubs (FEHAC), de Federatie Varend Erfgoed Nederland (FVEN), de vereniging Historisch Railvervoer Nederland (HRN) en de Nationale Federatie Historische Luchtvaart (NFHL). Tezamen bevorderen wij de instandhouding en het in beweging houden van al het mobiele erfgoed in Nederland en benadrukken we de culturele en historische waarden die dat vertegenwoordigt.

Het mobiele erfgoed wordt in stand gehouden door tienduizenden vrijwilligers uit alle lagen van de bevolking. Zij besteden daar veel van hun vrije tijd aan, en bekostigen hun passie vrijwel geheel zelf. Er worden veel manifestaties georganiseerd, die vaak vrij toegankelijk zijn voor een breed publiek. Het mobiel erfgoed mag zich verheugen op een warme belangstelling van het publiek, dat de techniek van toen graag wil beleven in werkende toestand. Vanzelfsprekend voldoen de historische rail-, vaar-, vlieg- en wegvoertuigen niet altijd aan de emissie-eisen die wij nu aan onze alledaagse vervoermiddelen stellen, maar door goed onderhoud, beperkt gebruik en waar mogelijk gebruik te maken van moderne dus schonere brandstoffen wordt eventuele impact op klimaat en luchtkwaliteit tot het uiterste minimum beperkt.¹ De totale emissie van het mobiel erfgoed is in vergelijking tot het moderne verkeer en vervoer dan ook verwaarloosbaar en nauwelijks meetbaar.

Voor het in stand houden van het mobiel erfgoed behoeft normaliter geen beroep te worden gedaan op 's-Rijks financiën. Toch is steun van de overheid, zowel nationaal als internationaal, dringend nodig. Nieuwe regels houden immers, doorgaans onbedoeld, geen rekening met het feit dat ons culturele erfgoed niet aan nieuwe eisen kan voldoen zonder het historische karakter ingrijpend aan te tasten. Dat die steun noodzakelijk is, is in 2015 ook onderkend door de Tweede Kamer: de op juni 2015 door de kamerleden Monasch, Dik-Faber, Keijzer en Jasper van Dijk ingediende motie waarin

¹ MCN heeft op 20 januari 2023 een verklaring over duurzaamheid in relatie tot het behoud van mobiel erfgoed gepubliceerd. Deze is te vinden op: https://www.mobiel-erfgoed.nl/docs/1674899637_MCN_verklaring_duurzaamheid.pdf

de Minister van OCW werd opgeroepen "om knelpunten in regelgeving die het bezit en onderhoud van mobiel erfgoed belemmeren, actief onder de aandacht van haar collega's te brengen, en daar waar mogelijk op te lossen, te bevorderen dat de belangen van bezitters van mobiel erfgoed in de toekomst meegewogen worden bij kabinetsbeslissingen" kon rekenen op kamerbrede steun.² Het resultaat van deze motie staat in de Nota naar aanleiding van het verslag rond de erfgoedwet³: "Wel onderkent de regering dat sommige wettelijke eisen nadelig uitpakken voor het mobiel erfgoed. De Minister van OCW zet zich ervoor in om het erfgoedbelang onder de aandacht te brengen bij de voorbereiding van wetsvoorstellen van andere departementen. Binnen zijn mogelijkheden zal de Minister van OCW bij de ontwikkeling van voor mobiel erfgoed belemmerende voorstellen, het belang van het mobiel erfgoed verdedigen. Daarbij mag nooit gevaar ontstaan voor de gebruiker of bezoeker van dat mobiel erfgoed. Met het veld is afgesproken dat het aan het Ministerie van OCW zal melden wanneer het (de ontwikkeling van) wet- en regelgeving signaleert waarbij belemmeringen worden opgeworpen voor activiteiten van die sector. Vervolgens zal het Ministerie daarop een afweging maken in samenspraak met het veld en andere relevante partijen, waarbij de melding zal worden afgewogen binnen de kaders van algemeen beleid met als uitgangspunt versimpeling van wet- en regelgeving: regeldruk verminderen en ontheffingen in plaats van extra regels en meer overheidsbemoeienis."

Tot onze spijt blijkt uit de kamerbrief van minister Bruins dat hij heeft besloten deze vorm van actieve steun in te trekken. **Wij doen een dringend beroep op de commissie om de minister zijn standpunt in deze te doen heroverwegen.**

Vanzelfsprekend hebben zowel MCN als de vier daarin samenwerkende federaties regelmatig contact met andere ministeries en rijksdiensten om te overleggen over nieuwe regelgeving. Van deze instanties mag immers niet verwacht worden dat zij voldoende expertise hebben om ongewenste impact van nieuwe regelgeving op het mobiel erfgoed voortijdig te onderkennen en door bijvoorbeeld aanvullende regelgeving of het toestaan van uitzonderingen te voorkomen. Wat dat betreft worden de directe en structurele contacten met ministeries en rijksdiensten zeer gewaardeerd en als feitelijk onmisbaar gezien, maar dat neemt niet weg dat direct contact met het Ministerie van OCW ook van grote waarde is gebleken. **Wij pleiten dan ook voor de instandhouding van een formele relatie tussen OCW en MCN.**

Het stemt ons tevreden dat de minister erkent dat mobiel erfgoed ook daadwerkelijk mobiel gehouden moet worden en dat dat samenhangt met de waardering voor en de bekendheid van mobiel erfgoed. Ons streven is juist dat wij het mobiele erfgoed functionerend willen (blijven) tonen aan het publiek op een manier die recht doet aan het gebruik van destijds. Op dit vlak lopen we tegen beperkingen aan hoewel gezegd moet worden dat die veelal niet op het vakgebied van OCW liggen. Die waardering en bekendheid is ook bereikt door het opzetten van de 'Toonbeeldenlijst'⁴. En van het Nationaal Register Mobiel Erfgoed dat nu ingrijpend wordt gemoderniseerd.

Voor MCN en de vier hierin samenwerkende federaties is het van groot belang dat dit Nationaal Register Mobiel Erfgoed (NRME) een formele status krijgt, als erkend erfgoedregister.

² <https://zoek.officiëlebevestigingen.nl/kst-34109-34.html>

³ <https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=2015D11286>

⁴ www.toonbeelden.com

Hierbij dient vermeld te worden dat het gedeelte van het NRME dat betrekking heeft op de sector weg gevuld wordt in samenwerking met de RDW. Daarbij worden in het Register Weg opgenomen voertuigen voorzien van een zogenaamd Erfgoedvinkje. Staat het voertuig in het Register, dan is het officieel erkend erfgoed en daarmee een rijdend monument. Om nog duidelijker te zijn: het gehele Nationaal Register Mobiel Erfgoed is in feite een digitaal museum, toegankelijk voor het grote publiek en gevuld met waardevolle museumstukken. **Het NMRE verdient dan ook formeel erkenning en wij verzoeken u hierop bij de minister aan te dringen.**

Museumstukken dienen te worden onderhouden en waar nodig gerestaureerd. Helaas besluit de minister ook de 'Regeling restauratie en verduurzaming mobiel erfgoed' die wordt uitgevoerd door het Mondriaan Fonds te beëindigen. Dankzij deze regeling werd de restauratie van vele objecten op het gebied van mobiel erfgoed mogelijk gemaakt, die anders niet had kunnen plaatsvinden.⁵ **Wij pleiten er dan ook voor dat de 'Regeling restauratie en verduurzaming mobiel erfgoed' wordt gecontinueerd.**

De minister ziet duidelijk dat het grote aantal vrijwilligers dat betrokken is bij het beheer van mobiel erfgoed van groot belang is: "Zij zijn waardevol en onmisbaar". Wij voegen daar ook graag het belang van het sociale aspect aan toe: die vrijwilligers hebben niet alleen een zinvolle vrijetijdsbesteding maar werken veelal samen in allerlei behoudsorganisaties en bovendien zorgen zij ervoor dat waardevolle vakkennis wordt bewaard en doorgegeven aan jongere generaties. **Het is wat ons betreft dan ook veelbelovend dat de RCE een rol gaat spelen in de verdere ontwikkeling en professionalisering van het mobiele-erfgoedveld.**

Wij danken u bij voorbaat voor uw aandacht en hopen dat u in het commissiedebat aandacht wilt besteden aan de punten die wij in deze brief naar voren hebben gebracht.

Met vriendelijke groet,
Stichting Mobiele Collectie Nederland,

Edith den Hartigh,
voorzitter

Kees Wielemaker,
secretaris

⁵ Zie https://www.mondriaanfonds.nl/mogelijk-gemaakt/?toekenning_regeling=5264